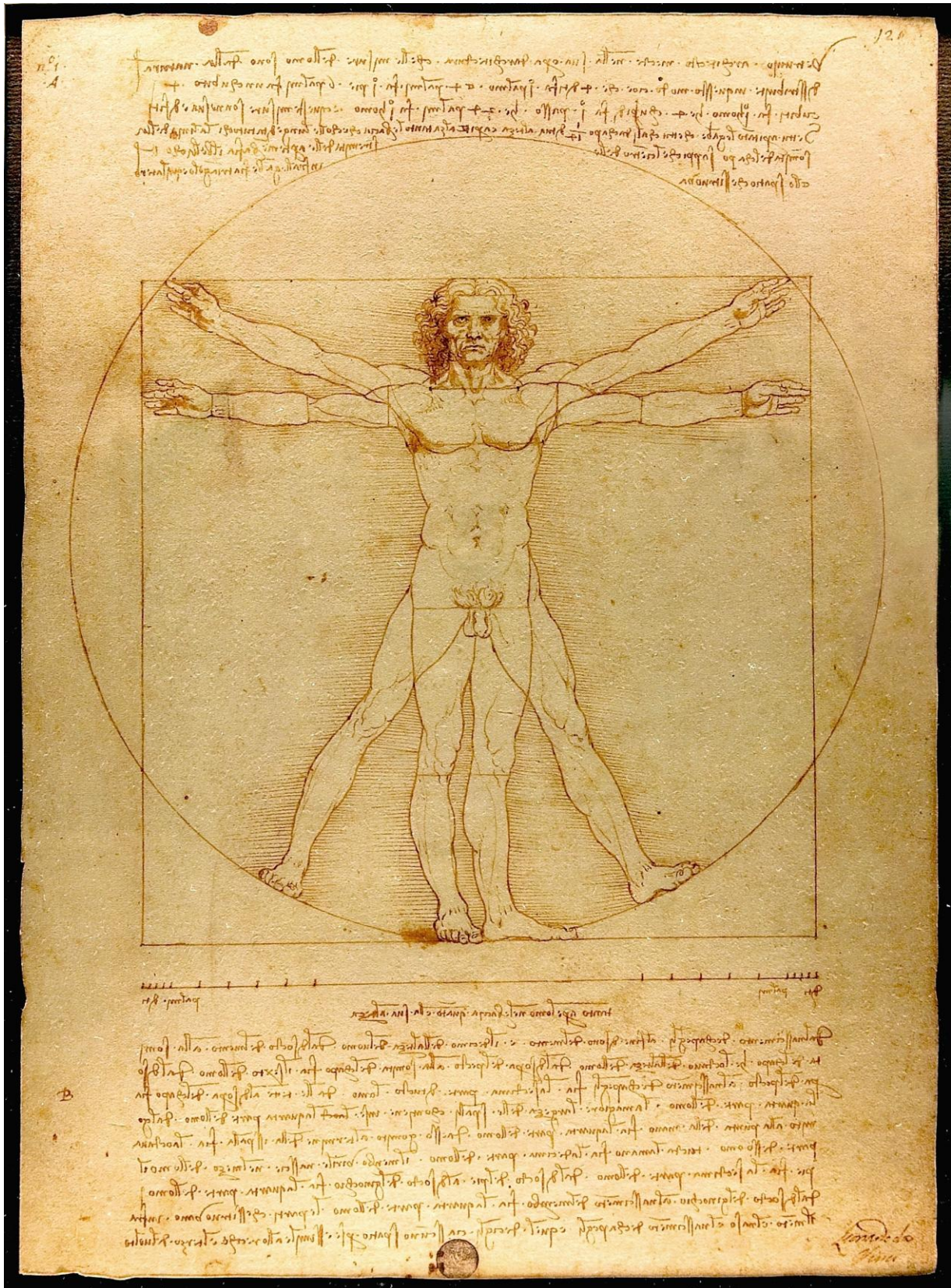

EEN BEROEMDE PRENT ZONDER TITEL

In een zaak waar men van alles verkoopt, dus ook ingelijste reproducties van gewilde prenten, zag ik deze beroemde prent van Leonardo Da Vinci.

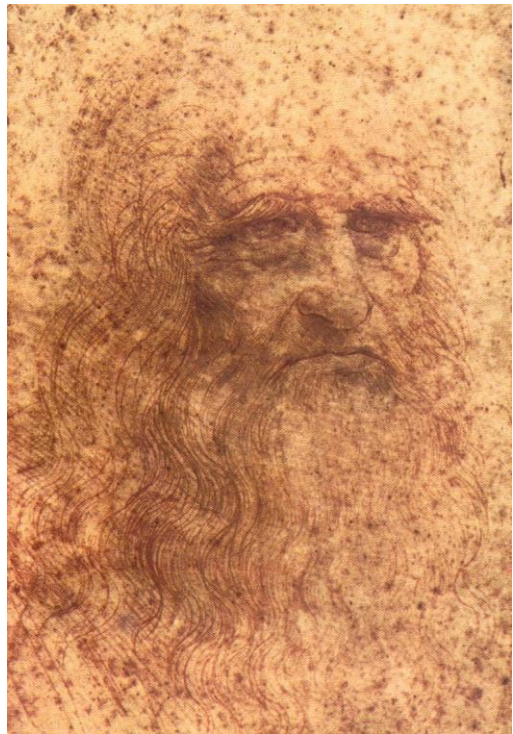
Opvallend was de grootte: ongeveer A3-formaat.

De lijst wilde ik niet, maar wel de prent, die in dit formaat nog meer kracht en intelligentie uitstraalde dan de kleine afbeeldingen die ik uit boeken kende. Hij werd voor mij uit de lijst gehaald en voor €16 verkocht.

Nu wilde ik ook weten welke tekst Leonardo erbij geschreven had.

Omdat hij bijna altijd in spiegelschrift schreef liet ik de prent op een velletje transparant plastic kopiëren; als je dat omdraait is het schrift weer normaal, hoewel nog niet zo gemakkelijk te ontcijferen.

Hier volgt een vrije vertaling van het begin:

Vitruvius , de architect, schrijft in zijn werk over de architectuur dat de maten van het menselijk lichaam, volgens de natuur zo verdeeld zijn, dat 4 vingers gelijk is aan een palm en vier palmen gelijk aan een voet en 6 palmen zijn een kubit (el), 4 kubit zijn samen de lengte van de hoogte van een man, etc.

Dan volgt een lange opsomming van alle proporties die maar aan het menselijk lichaam zijn te vinden.

Ik kon me niet herinneren, dat Vitruvius (85-20 v. Chr.) deze tekst in zijn *De Architectura* geschreven had. Maar bij het zoeken in een Engelse vertaling, door Dover uitgegeven, vond ik hem (vrijwel letterlijk) terug in Boek 3, hoofdstuk I: Planning van tempels.

Wat hadden die proporties nou met tempels te maken? Wel, Vitruvius ging ervan uit, dat de verhoudingen die we bij de mens zagen volmaakt waren en dus het meest geschikt om ze voor de architectuur van tempels te gebruiken.

Leonardo maakte de prent overigens niet voor een kopie van Vitruvius' werk, maar voor Luca Pacioli , een Franciscaner broeder waarmee hij bevriend was. Het was een van de ongeveer 60 illustraties die Leonardo tekende voor het traktaat *De Divina Proportioni* van zijn veel jongere vriend, die toen al beschouwd werd als een van de knapste wiskundigen van zijn tijd.

Is met de bovenstaande gegevens de afbeelding gedegradeerd tot een tweedimensionale paspop, waarvan de maten al 15 eeuwen eerder door een Romeinse architect waren beschreven?

Voor mij blijft de prent zijn krachtige uitstraling bewaren.

Het origineel (uit 1490) wordt bewaard in de Galeria Dell' Academia in Venetië en meet 34,5x24,5 cm en een miniatuurafbeelding vindt u dikwijls in uw portemonnee: op de achterzijde van de Italiaanse één-euromunt.